

ВПЛИВ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА РІВЕНЬ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МУЗИКАНТА-ПРОФЕСІОНАЛА

THE INFLUENCE OF EMOTIONAL INTELLIGENCE ON THE PERFORMANCE LEVEL OF A PROFESSIONAL MUSICIAN

Стаття присвячена дослідженню процесу музичного виконавства, а також впливу емоційного інтелекту на рівень виконавської майстерності музиканта-професіонала. Зосереджуючись на досконалому володінні виконавською технікою, виразності та емоційній спрямованості, автор відзначає роль емоційного інтелекту музикантів у передачі сучасних музичних ідей. У музичній галузі, окрім технічної майстерності, важливою є здатність виконавця виразно та емоційно втілювати музичні твори. Емоційний інтелект, що передбачає розуміння та управління власними емоціями, а також здатність розуміти емоції інших, може відігравати ключову роль у вдосконаленні виконавської майстерності здобувачів мистецької освіти. Увага приділена ключовим аспектам емоційного інтелекту, до яких автор відносить самопізнання, саморегуляцію, емпатію та соціальні навички та наголошує на їх впливі на якість та ефективність виконавської майстерності музикантів. Крім цього, презентована класифікація виконавців за певними типами, а саме: віртуозний, емоційний, раціональний, інтелектуальний. Віртуозний виконавець може поєднувати в собі технічну майстерність з високим ступенем емоційного інтелекту, щоб створювати неперевершені музичні виступи, які вражають та захоплюють слухачів. Емоційний виконавець із високим рівнем емоційного інтелекту може створювати музичні виступи, які глибоко вражають, захоплюють, збагачують емоційний досвід пересічного слухача, а, отже, залишають незабутні враження у публіки. Раціональний виконавець з високим рівнем емоційного інтелекту може надавати своїм виступам раціональну структуру та аналіз, одночасно підтримуючи емоційний зв'язок з аудиторією. Інтелектуальний виконавець з розвиненим емоційним інтелектом може створювати виступи, які збагачують інтелектуальний та емоційний досвід слухачів одночасно. Автор робить висновок про безпосередню залежність між індивідуальним стилем виконавства піаніста та його інтелектуальною, емоційно-вольовою та духовною сферами особистості, які є основою його творчої діяльності. Під поняттям емоційного інтелекту музиканта-виконавця автор розуміє важливу професійну та особистісну якість, яка відображається в здатності сприймати, аналізувати та інтерпретувати музичні твори як невербальну комунікацію емоційної інформації, що виражає внутрішні емоційні переживання композитора. Це також включає розуміння та контроль власних емоційних станів, а також емоційних виразів інших осіб, що допомагає регулювати міжособистісну взаємодію та надавати їй позитивний характер. Автор наголошує, що використання емоційного інтелекту виконавцями під час концертних виступів може бути ключовим елементом передачі ідей, образів, відчуттів, допомагаючи створити емоційний зв'язок з аудиторією та ефективно комунікувати через музику.

Ключові слова: виконавська майстерність, музичне виконавство, емоційний інтелект, соціокультурна взаємодія, комунікація, емоційний зв'язок.

The article is devoted to the study of the process of musical performance, as well as the influence of emotional intelligence on the level of performance of a professional musician. Focusing on perfect mastery of performing technique, expressiveness and emotional direction, the author notes the role of emotional intelligence of musicians in the transmission of modern musical ideas. In the music industry, in addition to technical skill, the performer's ability to expressively and emotionally embody musical works is important. Emotional intelligence, which involves understanding and managing one's own emotions, as well as the ability to understand the emotions of others, can play a key role in improving the performing skills of students of art education. Attention is paid to key aspects of emotional intelligence, to which the author includes self-awareness, self-regulation, empathy, and social skills, and emphasizes their impact on the quality and effectiveness of musicians' performance. In addition, the classification of performers by certain types is presented, namely: virtuoso, emotional, rational, intellectual. A virtuoso performer can combine technical mastery with a high degree of emotional intelligence to create unparalleled musical performances that amaze and captivate listeners. An emotional performer with a high level of emotional intelligence can create musical performances that deeply impress, captivate, enrich the emotional experience of the average listener, and, therefore, leave an unforgettable impression on the audience. A rational performer with a high level of emotional intelligence can provide rational structure and analysis to their performances while maintaining an emotional connection with the audience. An intelligent performer with developed emotional intelligence can create performances that enrich the intellectual and emotional experience of listeners at the same time. The author concludes that there is a direct relationship between the pianist's individual performance style and his intellectual, emotional, volitional and spiritual spheres of personality, which are the basis of his creative activity. By the concept of emotional intelligence of a musician-performer, the author understands an important professional and personal quality, which is reflected in the ability to perceive, analyze and interpret musical works as a non-verbal communication of emotional information that expresses the composer's inner emotional experiences. It also includes understanding and controlling one's own emotional states, as well as the emotional expressions of others, which helps to regulate interpersonal interactions and give them a positive character. The author concludes that the use of emotional intelligence by performers during concert performances can be a key element in conveying ideas, images, and feelings, helping to create an emotional connection with the audience and effectively communicate through music.

Key words: performing skill, musical performance, emotional intelligence, socio-cultural interaction, communication, emotional connection.

УДК 378.147

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/69.1.36>

Левицька І.М.,

канд. пед. наук, доцент,
доцент кафедри музично-інструментальної підготовки
Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

Постановка проблеми у загальному вигляді.

У музичній сфері, крім технічних навичок, важливою є здатність виконавця виразно та емоційно виконувати твори. Емоційний інтелект, як спроможність розуміти та керувати власними емоціями, а також розуміти емоції інших, може грати важливу роль у покращенні музичного виконавства здобувачів мистецької освіти.

Музика є важливою складовою культурного спадку людства, але її повне розкриття відбувається лише через виконавство. При цьому музичне виконавство створюється, вдосконалюється та сприймається, зосереджуючись на технічних аспектах та емоційній виразності.

Саме важливість розвитку емоційного інтелекту майбутніх музикантів у сучасних умовах інтенсивних змін в соціокультурній та освітній галузях життя суспільства зумовили вибір теми статті, адже постає необхідність в аналізі ключових аспектів емоційного інтелекту в здобувачів мистецької освіти, а саме – управління емоціями, вміння співпереживати, виявляти емпатію та будувати міжособистісні відносини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Вітчизняні дослідники особливостей музичного виконавства Н. Швець та Д. Сбітная зауважують, що на сучасне музичне виконавство впливають постмодерністські тенденції музичної культури, за яких виконавець повинен володіти добре розвиненим естетичним та мистецькими чуттями, бути відкритим до зухвалих ідей сучасних митців, здійснювати рефлексію з огляду на новітні відкриття психологів [4].

О. Катрич, досліджуючи специфіку музичного виконавства, стверджує, що перцепція та аналіз музичного твору, насамперед інтонаційного аспекту музичної мови, здійснюють на виконавця та слухачів інспіруючий вплив, тож музично-практична діяльність стимулює особистість до емоційної активності та самоактуалізації [1].

Лінь Ма аргументувала, що індивідуальний виконавський стиль музиканта визначається його емоційним інтелектом, і вона пояснила, як різні аспекти емоційного інтелекту впливають на формування та виявлення цього стилю під час виконання музичних творів [2].

Л. Ракітянська вважає, що важливим завданням мистецької освіти є розвиток емоційного інтелекту здобувачів з метою сприяння їх особистісного та професійного зростання. Авторка наголошує, що це зумовлено новітніми змінами в соціокультурному житті, тому з'явився соціальний попит на нове покоління професіоналів [3].

Отже, з наведеного можемо бачити, що вплив емоційного інтелекту на виконавство музиканта викликає інтерес у різних науковців й вимагає подальших розвідок.

Мета статті – визначити та узагальнити особливості впливу емоційного інтелекту виконавця на якість його музично-практичної діяльності.

Виклад основного матеріалу. На підставі аналізу наукових підходів до сутності емоційного інтелекту, його специфічних виявів, а також з урахуванням особливостей професійної діяльності викладача-музиканта, нами проведено творче переосмислення наукових досягнень українських дослідників у галузі мистецько-педагогічної освіти, щоб визначити та обґрунтувати сутність поняття «емоційний інтелект музиканта-виконавця».

Під поняттям емоційного інтелекту музиканта-виконавця маємо на увазі важливу професійну та особистісну якість, яка відображається в здатності сприймати, аналізувати та інтерпретувати музичні твори як невербальну комунікацію емоційної інформації, що виражає внутрішні емоційні переживання композитора. Це також включає розуміння та контроль власних емоційних станів, а також емоційних виразів інших осіб, що допомагає регулювати міжособистісну взаємодію та надавати їй позитивний характер.

Зазначимо, що розвиток емоційного інтелекту здобувачів мистецько-педагогічної освіти забезпечується спеціально організованою системою навчання, яка спрямована на усвідомлення соціально-культурного значення майбутньої професії. Це сприяє духовному розвитку та професійній самореалізації майбутніх професіоналів як гуманних та відповідальних особистостей.

Під час навчання здобувачі мистецької освіти отримують можливість сформувати власний виконавський стиль, який згодом безпосередньо впливатиме на їхню взаємодію з учнями та сприйняття ними світу музичного мистецтва. На формування індивідуального виконавського стилю впливає взаємодія складових емоційного інтелекту музиканта-виконавця, як під час роботи над музичним твором, так і у процесі його виконавського втілення.

О. Катрич доходить до висновку, що мислення музиканта-виконавця є ключовим фактором у формуванні його індивідуального стилю. Цей висновок дозволяє їй класифікувати всіх виконавців на два типи: класичний і романтичний. Такий підхід допомагає краще розуміти різноманітність виконавських стилів та їхні особливості, що може бути корисним як для музикантів, так і для слухачів у контексті аналізу музичних виступів. На її думку, перший тип виконавця відрізняється домінуванням інтелекту у побудові музичного образу, з акцентом на пропорційність, гармонію і симетрію, замість безпосередніх емоційних переживань, тоді як другий характеризується переважаючими емоційними переживаннями над аналітичним мисленням, з тягінням до відкритості, проникливості і асиметрії [1, с. 9].

Згідно з О. Катрич, обидва типи музично-виконавського архетипу мають основи, що відповідають як класичним, так і романтичним стилям виконавської діяльності. Вона вважає, що індивідуальний

стиль музиканта-виконавця визначається «...відповідно до специфіки його музичного сприйняття системою виразних засобів, яка, залишаючи свою цілісність, діє як опорний елемент для перетворення різних композиторських стилів» [1, с. 9].

Згідно з науковими дослідженнями, всі виконавці можуть бути класифіковані на чотири типи. Віртуозний виконавець відзначається високим рівнем майстерності і вражаючими навичками у виконанні свого мистецтва. Він володіє технікою виконання на високому рівні, проявляючи бездоганну технічну майстерність у грі. Віртуоз здатний виконувати складні музичні композиції з елегантністю та легкістю, здатний досягати вражаючих швидкостей та точних артикуляційних нюансів.

Емоційний інтелект віртуоза передбачає здатність виявляти емпатію щодо почуттів та думок композитора і слухачів, керувати своїми емоціями та ефективно взаємодіяти з оточуючими, може бути виявлений через його здатність передавати внутрішні почуття та емоції через музику, здатність створювати емоційні звучання, які спонукають слухачів відчувати, розмірковувати та відчувати справжній зв'язок з виконавцем та автором музичного твору.

Отже, віртуозний виконавець може поєднувати в собі технічну майстерність з високим ступенем емоційного інтелекту, щоб створювати неперевершені музичні виступи, які вражають та захоплюють слухачів.

Емоційний виконавець володіє здатністю виражати та передавати глибокі емоції через своє мистецтво. У такого виконавця високий рівень емоційної чутливості, що дозволяє йому переносити власні почуття на аудиторію, здатність відчувати і виражати широкий спектр емоцій – від радості та екстазу до смутку і меланхолії.

Емоційний інтелект включає в себе розуміння власних емоцій, вміння керувати ними та взаємодіяти з емоціями інших людей. У виконавця емоційний інтелект проявляється через його здатність емоційно зв'язуватися з аудиторією, створюючи миттєві емоційні зв'язки зі слухачами.

Емоційний виконавець часто володіє виразними мімікою, жестами та голосом, що допомагає йому передати свої почуття інтенсивніше. Він вміло використовує свій емоційний інтелект для того, щоб створювати миттєві зв'язки з аудиторією та залишати невимовне враження після кожного виступу.

Таким чином, виконавець із високим рівнем емоційного інтелекту може створювати музичні виступи, які глибоко вражають, захоплюють, збагачують емоційний досвід пересічного слухача, а, отже, залишають незабутні враження у публіки.

Раціональний виконавець характеризується своєю логічністю, аналітичним мисленням і систематичним підходом до виконання мистецьких завдань. Він здатний ретельно аналізувати та

розуміти музичні структури, розкриваючи їхні внутрішні закономірності і логічний сенс. Раціональний виконавець наділяє свої виступи обґрунтованістю, точністю і зрозумілістю.

Щодо емоційного інтелекту, він проявляється у здатності виконавця розуміти, керувати та виражати свої власні емоції, підпорядковувати їх розсудливості та спрямовувати для досягнення кінцевої мети музичної діяльності. Раціональний виконавець володіє емоційним інтелектом як обдуманого і адекватною реакцією на емоційні стимули в мистецтві. Навіть якщо його підхід до виконання музики базується на логіці та розумінні, він все одно може ефективно впливати на емоційну сторону аудиторії, розуміючи, як вибрати та використати музичні елементи, щоб викликати певні емоційні відгуки.

Такий виконавець може створювати виступи, які поєднують в собі раціональність і емоційну виразність. Він уможливує аудиторії осмислене й глибоке сприйняття музичного матеріалу, звичайно, більшою мірою впливаючи на їхнє розуміння музичної мови, музичних символів.

Отже, раціональний виконавець з високим рівнем емоційного інтелекту може надавати своїм виступам раціональну структуру та аналіз, одночасно підтримуючи емоційний зв'язок з аудиторією.

Для інтелектуального виконавця властиві глибока інтелектуальна обдарованість, здатність до аналізу, творче мислення та тонка сприйнятливості до деталей. Він просувається у своїй мистецькій діяльності через розумові зусилля, дослідницький підхід до музичних творів та власні інтелектуальні відкриття.

Емоційний інтелект інтелектуального виконавця проявляється у здатності розуміти і керувати як своїми емоціями, так і емоціями інших людей через залучення розумових операцій у процес обробки музичної мови. Навіть якщо його підхід до виконання музики базується на інтелектуальних принципах і аналізі, він все ж може майстерно передавати емоційну глибину та відтінки музичних творів. Інтелектуальний виконавець з високим емоційним інтелектом здатний досягати емоційного зворотного зв'язку з аудиторією через свої виступи саме завдяки актуалізації різноманітних розумових та психоемоційних процесів слухачів.

Такий виконавець здійснює музично-практичну діяльність на основі аналітичного підходу до музики, поєднуючи його з емоційною інтенсивністю. Він уможливує аудиторії осмислене сприйняття музичних творів, сповнене як інтелектуального захоплення, так і емоційної виразності.

Тож інтелектуальний виконавець з розвиненим емоційним інтелектом може створювати виступи, які збагачують інтелектуальний та емоційний досвід слухачів одночасно.

З вищенаведеного можна зробити висновок про пряму залежність між індивідуальним стилем виконавства піаніста та його інтелектуальною, емоційно-вольовою та духовною сферами особистості, які є основою його творчої діяльності.

Використання кількох узгоджених особистісних характеристик виконавця призводить до спільної дії пізнавальних процесів та емоційної сфери. Під впливом цієї загальної дії, результативний ефект перевищує суму їхніх окремих впливів. Іншими словами, коли емоційні та розумові аспекти особистості взаємодоповнюють один одного, досягається вищий рівень виконавської майстерності, ніж при їхньому окремому застосуванні. Концепція взаємодоповнення емоцій та інтелекту, яка формує нове цілісне інтегроване явище з синергетичним ефектом, зацікавлює не лише видатних музикантів, а й вчених [5].

Взаємодія емоцій та інтелекту в процесі виступів виконавця породжує унікальну систему роботи психічних процесів над декодуванням музичної мови для осмислення художнього змісту творів. Завдяки вмільому поєднанню смислової виразності з насиченістю емоціями за допомогою абстрактних символів музичного мистецтва, виконавець формує художні образи, які активно обробляються, розуміються та узагальнюються через роботу мозку під час інтерпретації. Такий процес також сприяє збудженню «емоційного поля» в аудиторії або в концертному залі, що підсилює ефективність творчої взаємодії зі слухачами або глядачами.

Загальна характеристика емоцій музикантів-виконавців полягає в їхньому сприйнятті музичної інформації та оточуючої дійсності як суб'єктивного відображення на різних рівнях психічної ієрархії, а не просто відтворенням звуку чи образу. Крім основних категорій емоцій, таких як передбачення результату, емоції в ситуаціях невдач та соціально-комунікативні емоції, музикант може відчувати інтелектуальні емоції. Лінн Ма вважає, що саме інтелектуальні емоції можна трактувати як специфічні переживання, що виникають не просто у процесі розумової діяльності, але характеризуються відсутністю вираженого емоційного забарвлення. Це свідчить про складність та різноманітність емоційного досвіду виконавця під час виконання музичних творів [2].

Інтелект музиканта-виконавця структурований в особистісні риси та когнітивні функції, спрямовані на збирання, систематизацію та використання знань, творчі вміння та виконавські навички. Відомо, що емоції музиканта можуть виникати через прості сприйняття, вони відтворюються у системі його власних уявлень. Ці емоційні стани мають велике значення для особистісного відчуття виконавця та

відображають його уявлення про художню інтерпретацію музичного твору. Таким чином, співіснування емоцій та інтелекту виконавця стає можливим завдяки розширенню впливу емоцій на процес пізнавальної діяльності, що дозволяє їм взаємодіяти для досягнення кінцевої мети музично-практичної діяльності.

Кожна емоція, що переживається музикантом, містить в собі конкретну систему розпізнаваних сигналів, відомих як «емоційна інформація». Ця інформація відображається у виконавських засобах міжособистісної комунікації, таких як емоційна «насиченість» мелодійно-інтонаційних ліній та індивідуальний вираз артистичного виконання. «Емоційна інформація» виконавця відображає як унікальні риси художнього образу музичного твору, так і його особистісне ставлення до специфічних ситуацій, оскільки кожна емоція несе в собі свій власний сенс [6].

Індивідуальне сприйняття реальності залежить не лише від того, що музикант, як митець, має своє місце у світі музичного виконавства або у загальній соціокультурній сфері, а також від психофізіологічних особливостей, які впливають на його сприйняття реальності. Концепція взаємодії емоцій та розумової активності пояснюється утворенням цілісного інтегрального явища, що включає синергетичний ефект, який виникає через акумуляцію додаткової енергії. Ця енергія, яка може застосовуватись до художньої комунікації, дозволяє індивіду збагатити своє чуттєво-семантичне сприйняття художнього образу та інтелектуально оформлювати свої життєві та художні емоції в музичну форму.

Усі типи виконавських стилів відзначаються високим рівнем технічної майстерності, яка лежить в основі музичного виконавства. Емоційний інтелект дозволяє музикантові тримати емоційний стан під контролем задля дотримання правильної постановки дихання для інструменталістів-духовиків та вокалістів, координації рухів для інструменталістів.

Як було зазначено вище, емоційний інтелект музиканта сприяє відкритості виконавця до новітніх методів удосконалення технічних умінь, оволодіння сучасними психологічними практиками, сприйманню нових образів та символів музичної мови кінця ХХ – початку ХХІ ст. Для сучасного соціокультурного життя характерні риси заперечення стандартів і структуризації, визначальна роль відводиться свободі вибору. У музичному мистецтві ця тенденція виявляється у поєднанні різних стилів та епох, що проявляється через химерні та бунтівні образи, інтонаційне оформлення, гармонії [4]. Звичайно, без сформованості емоційного інтелекту музикантові важко опанувати новітні мистецькі тенденції і бути на належному виконавському рівні серед інших сучасних виконавців.

Вплив постмодернізму на музичну культуру проявився у зсуві акцентів на хаотичність, незавершеність, асоціативність, афористичність та відмову від правил. Дослідники вважають, що постмодерністична музична культура включає в себе не лише співіснування різних автономних видів, родів та жанрів мистецтва, що самоорганізуються в процесі розвитку культури за загальними і специфічними для художньої культури законами. Це унікальний комунікативний діалог, де різні типи культур, стилів, традицій та форм музичної діяльності на сучасному етапі інформатизації отримують новий контекст інтерпретації [4].

Внаслідок культурних змін, викликаних постмодерністською парадигмою, відбувається переосмислення функції музиканта-виконавця, якого довгий час розглядали виключно як передавача ідей композитора. Виконавська діяльність включає в себе роботу з різними системами сприйняття, такими як зорова, слухова, тактильна та кінестетична, що створює складні види сприйняття, мислення, пам'яті, уваги та уяви. Основною психологічною особливістю виконавства є його структурна дворівневість, яка відповідає двом видам образного спілкування. Формальний рівень охоплює набір знань, вмій та навичок, необхідних для матеріального втілення нотного запису в процесі виконання – це рівень діяльнісний [4].

Творчий рівень виконання полягає в створенні якісно нового тлумачення авторського тексту, що розкриває справжній сенс музичного твору та перетворює його на об'єкт мистецтва. Це рівень творчої активності, на якому внутрішня мотивація заохочує внесення власного бачення у виконання твору.

Варто зазначити, що в умовах постмодернізму виконавець стає активним співтворцем музичного твору. Замість традиційного ретранслявання ідей композитора, виконавець вносить власні інтерпретації, надаючи музиці новий шар значень та виразності. Це відкриває широкі можливості для творчого вираження особистості та відображення власного сприйняття твору.

Крім того, у постмодерністському контексті інтерпретація музичного твору стає багатозоровою та багатовимірною. Виконавець має можливість відкривати різні аспекти твору, розкриваючи його різноманітні значення та можливості тлумачення. Це сприяє розширенню музичної палітри та розумінню твору з різних перспектив. До того ж, інтерпретація музичного твору в умовах постмодернізму сприяє активному діалогу між виконавцем та слухачем. Індивідуальна інтерпретація виконавця може стати причиною нових та цікавих дискусій про твір, спонукати аудиторію до глибокого розуміння та оцінки музичної творчості.

Запорукою ефективною взаємодії виконавця як генератора нових музичних образів, переживань, та глядацької аудиторії є наявність високого рівня емоційного інтелекту. Відчувачучи настрій та реакції публіки на свій виступ, виконавець відповідно адаптує своє виконання, щоб відповідати їхнім потребам та очікуванням, адже емпатійна здатність співчувати та співпереживати іншим людям допомагає виконавцю побачити ситуацію з точки зору аудиторії і зрозуміти, що вони можуть відчувати. Це дозволяє виконавцю підібрати відповідні слова, міміку та жести, щоб виразити співчуття та зв'язатися з аудиторією на емоційному рівні. При цьому емоційний інтелект виконавця контролює власні реакції музиканта та дозволяє виступати впевнено, навіть у стресових ситуаціях [6]. Так зберігається концентрація та емоційна стабільність під час виступу перед аудиторією. За таких умов передача новітніх для публіки ідей, художніх образів, манери подачі музичної інформації триває якнайкраще, тим самим сприяючи кращому засвоєнню публікою мистецьких новинок.

Висновки та подальші перспективи розвідок. Отже, розглядаємо музичне виконавство як складний процес, що об'єднує технічну майстерність, виразність та емоційну спрямованість. Через цей глибокий аналіз ми краще розуміємо значення музичного виконавства як мистецтва та його вплив на наші почуття та сприйняття музики.

У світлі сучасної соціокультурної діяльності суспільства, досить часто акцент робиться на індивідуальному досвіді та емоційних реакціях, тож емоційний інтелект виконавця відіграє критичну роль у передачі цих ідей аудиторії.

Використання емоційного інтелекту виконавцями під час концертних виступів може бути ключовим елементом передачі ідей, образів, відчуттів, допомагаючи створити емоційний зв'язок з аудиторією та ефективно комунікувати через музику.

Вивчення того, як емоційний інтелект виконавця впливає на емоційну реакцію та сприйняття музики аудиторією, може розширити наше розуміння взаємодії між музикантом і слухачем, тож подальші дослідження важливості емоційного інтелекту для підвищення виконавської майстерності вимагають ретельної уваги науковців та музикантів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Катрич О. Музичне виконавство як інспіруючий чинник «інтонаційної атмосфери музичного твору». Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка, 2015. Вип. 35. С. 6–12.
2. Лінь Ма. Синергійність впливу конструкторів емоційного інтелекту піаніста на його індивідуальний виконавський стиль. Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, 2021. № 2 (51). С. 91–105.

3. Ракітянська Л. М. Формування емоційного інтелекту майбутніх учителів музичного мистецтва: результати педагогічного експерименту. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*, 2021. № 6. С. 93–98.

4. Швець Н. О., Сбітняя Д. В. Музичне виконавство в контексті феномену постмодерністської музич-

ної культури. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, 2023. № 1. С. 70–74.

5. Юник Д. Г. Виконавська надійність музикантів: зміст, структура і методика формування. Київ: ДАК-ККиМ, 2009. 145 с.

6. Galton F. *Inquiries into human faculty and its development*. [Book thief], 2004. 156 p.